

Kurs 6: Utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon

Kapittel 1: Asyl og migrasjon

Øvelse 1, del 1

Deltakerne deles inn i grupper og mottar instruksjoner som gjør det mulig å gjennomføre øvelsen.

DEFINISJONER TIL BRUK I GRUPPEARBEIDET

1) En **flyktning** er en person som 'med rette frykter for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, befinner seg utenfor det land han er borger av, og er ute av stand til, eller, på grunn av slik frykt, er uvillig til å påberope seg dette lands beskyttelse' – Artikkel 1: 1951 FNs konvensjon om flyktningsstilling.

2) **Asylsøkere** er personer som har beveget seg over en internasjonal grense på leting etter beskyttelse under 1951-konvensjonen, og som ennå ikke har fått avklart sin søknad om flyktningstatus.

3) De veiledende prinsippene for internt fordrevne beskriver **internt fordrevne personer (IDPer)** som 'personer eller grupper av mennesker som er tvunget til eller blitt nødt til å flykte fra eller å forlate sine hjem eller hjemsted, særlig som et resultat av – eller i et forsøk på å unngå effektene av – væpnede konflikter, generelt voldelige situasjoner, brudd på menneskerettighetene eller natur- eller menneskeskapt katastrofer, og som ikke har krysset noen internasjonalt anerkjent landegrense' (OCHA – Veiledende prinsipper for internt fordrevne 2001).

4) En **migrant** er 'en person som bor midlertidig eller permanent i et land der hun eller han ikke er født, og som har tilegnet seg en eller annen form for signifikante sosiale bånd til dette landet.' (UNESCO udatert). En utenlandsk arbeider er en person som skal delta, deltar eller har deltatt i lønnet aktivitet i et land der hun eller han ikke er statsborger. (Artikkel 2, UNGA 1990). Globalt er nesten 50 % av alle migranter kvinner (UNDESA 2008).

Øvelse 1, del 2

Les den følgende beskrivelsen og diskuter spørsmålet som følger i gruppa. Sett opp en liste over prioriteringene deres.

Du har akkurat kommet hjem fra jobb når en god venn ringer og sier han må møte deg med en gang – han vil ikke snakke på telefon. Dere møtes i en park, og han advarer deg om at politiet planlegger en razzia mot huset ditt for å arrestere deg førstkommende natt. De er mistenksomme overfor en klinikk du driver for asylsøkere som har fått avslag, og mistenker at du kan ha hjulpet til med demonstrasjoner de har holdt som har endt voldelig. Vennen din sier at de planlegger å bruke deg som eksempel for å forhindre at andre hjelper dem, og at du bør reise vekk med en gang.

Kurs 6: Utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon

Heldigvis er familien din på ferie i utlandet. Du vet om et sted der du tror du vil være trygg. Likevel sier vennen din at du bør la være å ta bilen, og at du bør reise uten for mye bagasje for å unngå mistanke.

HVA TAR DU MED DEG?

Kurs 6: Utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon Kapittel 2: Migrantens reise og livet i en leir

Øvelse 2, del 1 – beregninger

Crude Mortality Rate (CMR)

Definisjon: Antallet døde i hele befolkningen, inkludert begge kjønn og alle aldre. CMR kan uttrykkes gjennom ulike befolkningsnevner og for ulike tidsrom, men det som vanligvis brukes for humanitære situasjoner er antall dødsfall per 10 000 mennesker per dag.

Den mest brukte formelen under katastrofer:

$$\text{CMR} = \frac{\text{Totalt antall dødsfall i tidsrommet}}{\text{Totalbefolkning} \times \text{antall dager}} \times 10\,000$$

Spørsmål

Du har mottatt følgende data fra perioden 5. – 10. april fra ulike sektorer i en nyopprettet flyktningleir. Totalbefolkningen i leiren er 21 000. Hva er Crude Mortality Rate (CRM) i leiren i denne perioden? Hvorfor er dataene fra en av sektorene spesielt interessante?

Område av leiren	Dødsfall >5 år	Dødsfall <5 år
sektor nord	4	6
sektor sør	3	7
sektor øst	6	10
sektor vest	12	5

Øvelse 2, del 2 – rollespill: et program for forebygging av diaré

Denne øvelsen er en fortsettelse av scenariet over. Du vil bli bedt om å ta en av rollene som beskrives under.

Bakgrunn: byen er overbefolket av IDPer fra landsbygda. Mange må kjøpe vann, og de sanitære forholdene er ikke tilfredsstillende. Sjøppel samles inn med ujevne mellomrom. De lokale offentlige tjenestene har prøvd å takle befolkningsøkningen, og har mottatt noe lokal og internasjonal hjelp. Situasjonen i byen har generelt vært usikker de siste 8 årene, og det har vært én periode med reelle kamper.

Det har blitt innkalt til et møte som skal diskutere hvordan det økende omfanget av diaré i byen skal bekjempes. Møtet skal komme fram til hvordan man skal bruke finansiering og annen støtte tilbudt av den frivillige organisasjonen (NGOen) som deltar på møtet.

Kurs 6: utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon

Roller:

Oversykepleier ved den lokale klinikken

Du har hatt stillingen i 15 år, og har tidligere sett to frivillige organisasjoner sette opp sine egne klinikker. De kom bare og snakket med deg når de trengte å henvise noen til dere.

Begge organisasjoner har nå reist.

Realverdien av lønningene har falt drastisk og utstyret deres er gammelt – du vil veldig gjerne ha finansiering fra organisasjonen, men du er bekymret for hvor mye de ønsker å blande seg inn i arbeidet deres.

Leder for helseprosjektet til en NGO

Dette er din første jobb i dette landet, men du har jobbet i liknende situasjoner andre steder. Du ønsket deg et større budsjett, men dette ble avslått av hovedkontoret.

Du har hørt forskjellige ting om de nasjonale helsetjenestene – noe bra og noe dårlig. Du har snakket med organisasjonene som drev helsesentre her tidligere, og du er ikke imponert over hvordan de gjorde det.

Representant for komiteen for lokale innbyggere

Du har bodd i denne delen av byen hele ditt liv. Ditt inntrykk er at alle vet at helsepersonellet jobber så hardt de kan, men at køene likevel er lange og at det ofte ikke er tilgang til medisiner. Du er imponert over at representanten for NGOen har kommet for å snakke med dere, og over at dere har blitt invitert til dette møtet.

Du er litt nervøs, men har bestemt deg for å kreve det følgende: lokalsamfunnet må få tilgang til medisiner når de kommer til klinikken – spesielt antibiotika, og de skal ikke trenge å stå i kø i mer enn én time.

Lokalt ansvarlig representant fra helsedepartementet

Du har akkurat blitt forfremmet, og er ivrig etter å vise at du kan takle den nye stillingen. Du har prøvd å få representanten for NGOen til å øke budsjettet, men han gjorde det ikke. Du skal på et annet møte om en time, og er bekymret for å komme for sent.

Du er glad for pengene som skal gå til denne klinikken, men du er samtidig bekymret for reaksjonene fra staben ved andre klinikker når de hører om det, og du er usikker på hvorfor NGOen valgte nettopp denne. Du er spesielt bekymret for at midlene skal brukes til å øke lønningene. Det er viktig for deg at organisasjonen følger de nasjonale retningslinjene.

Dere har 10 minutter til å forberede dere til møtet. I denne perioden kan dere be om mer informasjon fra kurslederen hvis dere trenger det.

Øvelse 2, del 3 – idémyldring

Klinikken fikk finansiering fra NGOen, noe som har ført til bedre tilbud og kortere ventetid.

På et stabsmøte uttrykker flere ansatte bekymring for en økning i tilfeller av vold i hjemmet. Mesteparten av kvinnene ser ut til å komme fra området der mange IDPer har slått seg ned.

Kurs 6: Utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon

Oversykepleieren innkaller til et eget møte for å diskutere hva som kan gjøres. Han foreslår å be om finansiering fra NGOen.

I plenum: Idémyldring og diskusjon:

- a) hva ville dere prøvd å gjøre?
- b) hvilke tiltak ville dere bedt om finansiering for?

Kurs 6: Utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon

Kapittel 3: Tilpasning til en ny virkelighet

Øvelse 3 – lovgivning

Et antall titler og oppsummert innhold av EU-direktiver og –lovgivning er skrevet på hvert sitt ark og lagt på gulvet. Deres oppgave er å sette riktig tittel sammen med riktig innhold

Øvelse 4 – den andres erfaringer

Det følgende utsagnet henger på veggen:

Den 'andre' er noen som er adskilt fra en selv. Det kan være et individ, men ofte er det en gruppe, 'dem' i motsetning til 'oss'. Det har vært hevdet at hvem og hva 'de andre' representerer er nært knyttet til hva 'vi' er. 'Vi' bruker 'de andre' for å definere oss selv. Vi forstår oss selv i lys av det vi ikke er'. (Kitzinger and Wilkinson 1996:8).

Kurs 6: utfordringer knyttet til flyktninger og migrasjon

Kapittel 4: Etikk og egenomsorg for helsepersonell

Øvelse 5 – interaktivt rollespill: under press

Du vil bli bedt om å spille en rolle i et samspill mellom en person som jobber med asylsøkere og hennes kolleger. Personens oppførsel har forandret seg i det siste. I rollen som kollega kan du, hvis du føler at du kan hjelpe, tilby å ta en prat med personen for å finne ut hva som er galt og hva du kan gjøre for å hjelpe henne. Hvis du ønsker å stoppe samtalen og begynne på nytt et annet sted eller på et senere tidspunkt oppsummerer du bare hva som har skjedd i mellomtiden. Hvis en annen kollega snakker med personen og du tror du kan gjøre det bedre kan du klappe vedkommende på skulderen. Da må vedkommende stoppe, og du tar over.